

SIGNAALKAART KANSARMOEDE

SIGNAALKAART DE LEERLING OP SCHOOL

Houding

- Blijf geloven in het goede van de mensen.
- Probeer geen moeilijke leerlingen te zien maar leerlingen die het moeilijk hebben.
- Genegenheid, tederheid, begrip en respect zijn begrippen die zeker voor een kansarm kind gelden.
- School en thuis kunnen verschillen. Je kan rekening houden met deze cultuur – en taalverschillen.
- Probeer bij problematisch gedrag te kijken naar wat nog goed loopt.

Acties

School

- Veel telefonische contacten met de ouders helpen bij het opbouwen van een vertrouwensrelatie.
- Licht de gevolgen toe aan ouders als hun kind vaak niet in orde is, afwezig is of van school wisselt.
- Probeer netwerken op te zetten (gezinsbegeleider, dagcentra, clb, kinderpsycholoog, school,..) en wissel ervaringen uit.
- Contacteer het CLB voor bemiddelingen.
- Probeer de oorzaak te zoeken van de problemen.
- Informeer bij 1 van de ouder naar de oorzaak van onregelmatigheden

Leerkracht

- Probeer contact te zoeken met de ouders. Probeer mondeling te informeren (bij ouders of jongere zelf) waarom leerling elke maandag te laat is of waarom de brief niet wordt ingevuld.
- Laat de leerling zich welkom voelen ondanks zijn schoolloopbaan (vaak te laat, afwezig of niet in orde)
- Signaleer problemen aan je directie.
- Stel een plan op om pesten tegen te gaan.
- Werkpunten op een bepaalde termijn zijn bespreekbaar met sommige ouders.
- Wees een luisterend oor.
- Bied leerlingen veiligheid en structuur. Dit is een voorwaarde om zich te ontplooien.
- Bevestig eerder de successen dan de negatieve ervaringen.
- Hou rekening met taalverschillen: woorden kunnen een andere waarde hebben in andere milieus. Anderstaligen kunnen moeite hebben met figuurlijke/abstracte taal.
- Laat anderstaligen veel sporten binnen de scholen, ze kunnen er hun frustraties in kwijt en iedereen begrijpt elkaar.

SIGNAALKAART KANSARMOEDE

SIGNAALKAART GEZONDHEID EN HYGIËNE

Houding

- Een open en eerlijke houding tegenover ouders nodigt uit om verder te zoeken naar oplossingen voor problemen.
- Neem lichamelijke klachten ernstig

Acties

School

- Werk samen met het CLB, de vertrouwensarts, de sociale dienst van de politie.
- Werk aan een oplossing om pestgedrag te voorkomen.
- Gezinnen kunnen hulp aan het Sociaal Huis vragen over de aanschaf van een bril, steunzolen, enz. Informeer de ouders hierover.
- Je kan een noodlunch of wat extra soep voorzien voor wie geen eten bij heeft.
- Water op tafel in de eetzaal kost niet veel en is gezond.
- Een keer samen op school ontbijten is plezierig en leerrijk tegelijk.

Leerkracht

- Spreek de ouders aan. Dat brengt misschien al duidelijkheid of een oplossing.
- Werk samen met het CLB en de vertrouwensarts.
- Signaleer "verdachte verwondingen", afwezigheden en zaken waar je je zorgen over maakt aan je directie.
- Een positief gesprek met de leerling brengt misschien al meer informatie.
- Gezinnen kunnen hulp aan het Sociaal Huis vragen over de aanschaf van een bril, steunzolen, kledij, enz. Informeer de ouders hierover.
- Spreek met de ouders over de hygiëne en kledij ook al is het een gevoelig onderwerp.
- Doe eerst navraag bij de ouders of ze aanstoot nemen aan het schenken van kleding of schoeisel.
- Geef zelf het goede voorbeeld op een uitstap als je samen met de leerlingen eet.

SIGNAALKAART KANSARMOEDE

SIGNAALKAART GEZINSSITUATIE

Houding

- Spreek geen oordeel uit, wees alert voor vooroordelen
- Hou rekening met de verblijfsituatie van de leerling bij planning huiswerk, praktische afspraken, ondertekening van documenten.
- Vanzelfsprekendheden bestaan niet.
- Bekijk elke leerling als individu. De mogelijkheden van de leerling mogen niet belemmerd worden door de schoolcarrière van broers, zussen of ouders.
- De leerling is niet verantwoordelijk voor de situatie van zijn ouders.
- Breng begrip op voor de normen en waarden van ouders, ook al zijn het niet de jouwe.

Acties

School

- Zorg voor een sterk inschrijfteam die oog heeft voor bovenstaande signalen.
- Zorg voor een warm onthaal.
- Bij een inschrijving of oudercontact kan je informeren hoe een gezin benaderd wil worden, vraag naar afspraken rond de scheiding, instelling, pleeggezin.
- Er kan overleg georganiseerd worden met de betrokken diensten, opvoeders en natuurlijke ouders of pleegouders.

Leerkracht

- Let op met oefeningen of gesprekken over het beroep of verleden van de ouders. Dit kan kwetsend en bedreigend overkomen. Geef ruime opdrachten (bijv. interview iemand over zijn beroep i.p.v. interview je moeder over haar beroep)
- Hou rekening met onregelmatige uren als er een oudercontact georganiseerd wordt.
- Let op hulpvragen van de leerling of de ouder(s).
- Denk aan een alternatief voor het vervoer van minder mobiele ouders bij evenementen op school.
- Geef het kind de kans om zijn hart te luchten.
- Opletten met be- of veroordelende uitspraken of algemeenheden over levenswijzen, sociale groepen.
- Reageer alert op (verdoken) racisme.
- Geef informatie over diensten die aan opvoedingsondersteuning doen.
- Soms is het handig om de woonsituatie te kennen. Overweeg de mogelijkheid tot een huisbezoek.
- Verschillende woonsituaties kunnen "toevallig" aan bod komen in lessen over wonen of thuis.

SIGNAALKAART KANSARMOEDE

SIGNAALKAART COMMUNICATIE

Houding

- Benoem positief, werk opbouwend
- Met een open niet defensieve houding kom je ver.
- Iedereen verdient een volgende kans.
- Toon begrip voor verschillende achtergronden.

Acties

School

- Neem bij problemen telefonisch contact op met de ouders.
- Gebruik in brieven, uitnodigingen, rapporten... eenvoudige taal.
- Verlaag de drempel bij een oudercontact: een informele bijeenkomst, eventueel met een hapje en een drankje. Maak duidelijk aan de ouders dat de school deze bijeenkomsten ziet waarvan alle partijen voordeel aan hebben.
- Vraag ouders om suggesties en feedback.
- Stel aan anderstalige ouders de school voor met foto's en symbolen.
- Als ouders akkoord zijn, kan je een oudercontact bij hen thuis doen.
- Laat je als lid van een schoolteam eens zien op activiteiten in de buurt van je school.
- Stel indien mogelijk de sportzaal, bibliotheek, mediatheek open voor gezinnen na schooltijd.
- De eerste indruk is belangrijk. Is de contactpersoon waar de ouders mee bellen of praten vriendelijk, respectvol en persoonlijk? Dan is de kans groter dat het contact tussen ouders en school vlot verloopt.
- Betrek ouders en buurtbewoners bij je activiteiten.
- Het Sociaal Huis biedt diverse tussenkomsten voor vrijetijdsparticipatie. Neem een kijkje op de website van het Sociaal Huis Koksijde of verwijs de ouders door.

Leerkracht

- Neem bij problemen telefonisch contact op met de ouders.
- Leg alle leerlingen uit wat in de meegegeven brief staat en wat er van de ouders gevraagd wordt.
- Hou rekening met gebroken familiebanden in gezinnen.
- Ga met de klas eens langs in de bibliotheek, speltheek, jeugddienst.
- Plan je welkomstmoment op maandagmorgen zodat de kinderen het weekend achter zich kunnen laten.
- Bespreek de gevolgen van tijdsbestedingen en structuur in een individueel oudercontact.
- Vertel na de grote vakantie over activiteiten in de onmiddellijke omgeving i.p.v. grote reizen.
- Stimuleer sociale vaardigheden. Oefen in de klas.

SIGNAALKAART KANSARMOEDE

SIGNAALKAART OPLEIDING OUDERS EN GEZINSINKOMEN

Houding

- Onderwijs dat zo weinig mogelijk kost is het streefdoel.
- Betaalde activiteiten zijn niet vanzelfsprekend voor alle ouders.
- Een leerling is niet verantwoordelijk voor de financiële situatie van zijn ouders.
- Let op met oordelen over besteding van het gezinsinkomen.
- Benader mensen in budgethulp discreet.
- Niet alles heeft een directe oplossing of kan door de school verholpen worden. Kleine stappen (doen zetten) zijn realiteit.
- Niet elke leerling heeft ruimte om zijn huistaken te maken of om op tijd en rustig te kunnen slapen. Wees daar bewust van.

Acties

School

- Geef ouders de kans om contant of in kleine stukken te betalen
- Geef de ouders bij de start van het schooljaar een duidelijk beeld van alle kosten en wanneer wat betaald moet worden.
- Plan betalingen in het begin van de maand, na het toekomen van het inkomen.
- Duw leerkrachten nooit in de rol van een deurwaarder. Bespreek de onbetaalde rekeningen niet met de leerlingen maar met de ouders.
- Doe eens een telefoontje over een onbetaalde rekening of bespreek het met de begeleidingsdienst.
- Zet in het schoolreglement wat ouders kunnen doen bij financiële moeilijkheden.
- Als ouders in budgetbegeleiding zijn, kan de directie vragen naar hun maatschappelijk werker.
- Weet dat je niet alles zelf kan. Er zijn dingen waar je weinig kan aan doen. Je kan wel steeds naar het CLB of OCMW doorverwijzen.
- Biedt de mogelijkheid op school tot computer- en/of internetgebruik als een taak verplicht met de computer te maken is.
- Laat de eerste schoolrekening vroeg komen. Zo ontdek je snel betalingsproblemen.
- Zoek subsidiëring voor je activiteiten. Verwijs ouders naar de K-rechtenverkenner op de website van het Sociaal Huis.

SIGNAALKAART KANSARMOEDE

Leerkracht/klas

- Voorzie zelf materiaal voor bepaalde lesopdrachten. Niet alle huishoudens hebben prenten, tijdschriften, eten, een vuilniszak (over).
- Leerlingen die niet deelnemen aan betalende activiteiten mogen niet gestraft worden. Geef hierover zo weinig mogelijk toetsen.
- Weet dat je niet alles zelf kan. Er zijn dingen waar je weinig kan aan doen. Je kan wel steeds naar het CLB of OCMW doorverwijzen.